

Dr. NAGY SÁNDOR

A magyar nép kialakulásának története (7.rész)

Ugyanilyen képzésű és jelentésű szó *Pozsony* is. Kielemezve: *Bo-so-on, bővizű hely*. A kezdő „b” betű a könnyebb kiejtés törvénye szerint alakult át „p”-vé. Hogy nevének megfelelő, nem szorul bizonyításra, mert mellette folyik a nagy Duna. Bár példának elég volna ennyi is, de mégis folytatom meg, mert e nehéz tétel bizonyításához tömeg adata van szükség. *Kaszok*, Somogy megyei falu ma, az Árpád-korban királyi birtok volt. Az oklevélben (Fej. V. 1. 96.) Kasuc néven szerepel. Tiszta sumir képzésű és jelentésű szó. Kielemezve: sok kaput vagy is sok házat jelent. *Bozsok* (Bosue) és *Buzsák* (Busuc) Somogy megyei falvak szintén a királyi birtokállományához tartoztak. Az elsőt *Szt. István* adományozta el a veszprémi egyháznak, (Fej. VI. 2.1350.) A másikat *IV. László* adta 1279-ben (HO. III. 14.) János nevű ispánnak, aki a lázadó németújvári Henrik ellen, különösen pedig a Morvamezőn Ottokár cseh király elleni harcban, úgy harcolt, mint egy haragvó oroszán. Mindegyik falu neve sok, vagy nagy bőséget jelent és tisztán sumir képzésű.

Csaba (Csobo) egy Somogy megyei pusztája neve ma, hajdan falu volt. *II. Endre* királyunk adományozta el 1222-ből (Fej. VII. 1. 209.) tisztán a sumir nyelv szabályai szerinti képzés, jelentése víz-bő, vagy bő víz. Ugyanez a képzése Békéscsabának, Püspöcsabának és Rákócscsabának is. Mindegyik mellett ott van a „cso” – a víz – ma is. *Csanád* nevünkben is a sumir „cso” víz és „nad” mai kiejtéssel nagy szóösszetétel van. Jelentése mai nyelvünkön: nagy víz. Szálsok (Salsuk) – Baranya megyei falu *Szt. István* névű pécsvárad apátság részére 1015-ben kiadott oklevelében (Fej. 1. 291.) szerepel. A neve sok szállást jelent. Tisztán sumir képzésű név. *Susuk* (Susue) neve víz sokat, vagyis sok vizet jelent. Tisztán a sumir nyelv törvénye szerint képzett szó. *III. Endre* királyunk adományozta el egy Mihály nevű ispánjának 1298-ban. (Fej. VI. 2. 122.)

Luzsókósi Baranyában található. *Lusok* vagyis sok ló volt a régi neve, tehát egy nagyobb arányú lötenyésztésre vall a neve és tisztán sumir képzésű szó. *Szekszárd* nevének jelentése sumirosan szék száraz, mai nyelven száraz szék, a pécsvárad alapító oklevél (Fej. I. 291) sorolja fel azok között a falvak között, amelyeket *Szent István* adományozott az ottani bencés apátságnak. Nevének „száraz” jelentésére azzal szolgált rá, hogy a régi város, illetve a maiak régi része dombon épült, így a víz leszaladt róla. A rómaiak *Alescara* változtatták ősi nevét, tehát a római hódítás előtt már virágzó város volt, még pedig a mai nevén. Ősi nevét csak olyan nép adhatta, amelynek nyelvében annak értelme és jelentése is volt. Neve tisztán sumir képzésű, tehát az ott lakó nép is csak sumir rokon lehetett. Szomszédságában a Duna partján van *Szekcső*, elemezve szék-cso annyit jelent, mint szék vizes, vagyis vizes szék, vizes szálláshely. Nevét a Duna vizétől kapta, de nagyon régen, mert szintén tisztán sumir képzésű, amint azok *Kaposszekcső* és *Tápiószekcső* községének nevei is.

Bélmura, Bél sumir isten tiszteletére szánt hely volt a Mura folyó mellett. Ma Muraszombat van a helyen. *III. Endre* királyunk adományozta el *Hahold* fia *Istvánnak* 1297-ben (W. X. 250.). Nemcsak Bélisten volt sumir, hanem e telephely képzése is. Őlye, egykori Somogy megyei falu nevét az oklevél (W. III. 190.) *Élyának* írja. A sumir *El* Istennek és a magyar *Élő Istennek* a neve van benne, akinek nevét csak hazátlaná lett sumir népe vihette magával oda a somogyi lankákra, vagy a többi lankáira is a Kárpát-medencének. Egy másik *El* istenre emlékeztető oklevelet is találtam. Ezt *V. István* királyunk adta ki 1273-ban a Nyúliszegeti apácák részére, akik között ott volt nővére, *Szent Margit* is. Itt egy szigetről van szó, amely a Csepel-sziget és *Taksony*, Pest megyei község között fekszik ma is *Ölbő* néven. Az oklevél (W. XII. 242. és Fej. V. 1. 49.) *Ilbeunak* írja, amit *El* istenbőségének lehet fordítani. Különben *Ölbő* nevű falunk is van Vas megyében. Szomor, Komárom megyei község Erzsébet királyné oklevelében szerepel 1275-ből (Fej. V. 2. 286. és W. XII, 144.). Tiszta sumir képzésű és jelentésű szó. A sumirok nemcsak a betűket írták *mórba, földbe*, hanem házaikat is abból építették. Nádjuk volt bőven, ebből szerkesztették meg a ház vázát, azután ezt két oldalról sárral, vagyis mórral betapasztották. Móróból épít a szegény falusi magyar ember még ma is, az ősi Dunántúlon. Van *Mór* nevű falunk is *Fejér* megyében, amely sáros nevére ugyancsak rászolgál. De ugyanezt jelenti *Mócsa*, Komárom megyei falu neve is, amely *Fennena* királyné oklevelében szerepel (Fej. VI. 191.), sőt ugyanezt jelenti az *Abauj* megyei *Tomor* falunak a neve is, to-mor, annyi, mint – sáros tó. Ez is tisztán sumir képzésű és jelentésű szó. *Malomsok*, *V. István* király 1271-ben egy *Malomsok* nevű földet adományozott a győri vendégeknek (Fej. V. 1. 11.). Ennek a határa Győrtől Zámolyig terjedt. Ez a falu már nincs meg. Ellenben Győr megye *Sokoróaljai* járásában, a *Marcal* folyó mellett két ilyen nevű község van ma is, úgymint *Ómalomsok* és *Újmalomsok*. Ez a falunév is tisztán a sumir nyelv szabályai szerint képződött, elől van a főnév, utána a számjelző melléknév. Maga a szó azt a szerkezetet jelenti, amely az őrlést végzi, s ennek győzava csak a sumir „ma” és „mu” összekapcsolásából keletkezhetett „ma-mu”-vá, amelynek jelentése az, hogy őrlő magot. Mert amint a sumirok voltak a világ első gabonatermelői, úgy első molnárai is csak ők lehettek. A latin molo – őrlőni éppúgy tőlük származik, mint az orosz melnik, vagy a tót mlínár.

Említettem már, hogy Kr. e. a III. évezredben az ún. *Péceli korszakban* már virágzó földművelés és gabonatermelés volt hazánk területén. A gabonaszemeket tehát már akkor valamilyen eljárással lisztte kellett porlasztani, hogy étel lehessen belőlük. *IV. Béla* királyunk felesége, *Mária* királyné, férje jóváhagyásával a pozsonyi várhoz tartozó *Bős* és *Árpádsoka*, az oklevélben *Arpasuka* nevű falvakat 1269-ben *Miklós* nevű ispánnak adományozta (W. VIII. 265). *Bős* bőven termő földet, *Árpádsoka* pedig sok *árpatermő* területet jelent. Ez utóbbi név tisztán sumir képzésű és bizonyítja annak, hogy magát az árpa gabonafajtát nevével együtt szintén a sumirok-

tól örököltük.

Tóások az oklevél (Fej. VI. 7. 350.) szerint *Thusuktelke* néven szerepelt. Ez a falu ma is megvan *Veszprém* megyében. A neve tiszta sumir képzésű és jelentésű. *Tóások* – *IV. Béla* ezt a falut a német lovagrendnek adományozta, azelőtt szolgagyőri várirtok volt. Az oklevél (Fej. IV. 1. 313 és W. II. 152.) „Suk”-nak írja. Magyarok nevű falu kettő is volt az *Árpádok* korában Magyarországon. Az egyik a soproni vár tartozéka volt, amelyet *III. Endre* királyunk cserélt el egy *Mihály* nevű ispánnal, 1298-ban (Fej. VI. 2. 122.). A másik *Nyitra* megyében, a *vágsellyei járás*hoz tartozott. Mindkettő tiszta sumir képzésű szó.

Tarcsa. Kielemezve *Tar-cso*, annyi, mint *tartó vizet*, vagyis *vízartó*. Tiszta sumir képzésű és jelentésű ősi szó. A régi Nagymagyarország területén hét ilyen nevű község van. Egy található a régi Vas-megyében, a mai *Burgenlandban*. Híres fürdőhely, mert kétféle gyógyforrás bő vize bugyogott fel már sok ezer év előtt ott. Az egyik szén-savas, a másik kén-savas. Mint telephely is, már néhány ezer évvel megelőzte a magyar honfoglalást. Nevet is az az ősnép adott neki, amelyik „cso”-nak nevezte a vizet, csuhának a vízhatlan felsőruhát, csupornak, csöbörnek és kancsónak a víztartó edényt, csónaknak a vízi járművet, csatornának a vízvezető árkot, csutorának a nyakba akasztható vizes edényt, amelyikből idővel bortartó edény lett. Igaz, hogy a mai magyar is így nevezi ezt az edényt, de már nem tudja, hogy miért, pedig az ősi neve víztartót jelent, mert az őseink már akkor is ivott vizet belőle, amikor még a bort nem ismerték, csutora tehát akkor is volt, mikor a bornak híre se létezett. Látják, kedves Olvasóm, hogy milyen messze ható őstörténet árad ki egy kis csutorából? Ilyen őstörténet tör elénk *Tarcsa* nevéből is, mert azt is csak az a nép nevezhette el, amelyiknek nyelvében a *tarcsa* szó víztartót jelentett és még akkor mikor a víznek a nép ajkán „cso” volt a neve. *Tarcsa* nevű falu van még *Moson* megyében, *Pest* megyében, *Békés* megyében a *Körös* vize mellett *Köröstarcsa*, *Biharban Értarcsa* és *Háromszékben Tarcsafalu*. Ezek a szavak pedig csak azt az egy igazságot hirdetik és bizonyítják, hogy ugyanaz a nyelvű nép élt az egész Kárpát-medencében már akkor, amikor a vizet „cso”-nak hívták.

De ilyen nagyon ősi nevűek és származásúak az ide nem messze levő *Alsó- és Felsőpula* nevű községek is. *Pula* sumir szó, mai nyelvünkön gyereket jelent. Az ország több részén ma is *pulyának* hívják a gyereket és *pulinak* a juhász-kutyát. De volt egy *Záhpolya* (*Zápolya*) nevű előkelő magyar család is, amelyikből származott *Zápolya János*, a mohácsi vész utáni magyar király. Éppen amikor már nyomda alá kezdtem diktálni e művet, az egyik amerikai barátom elküldte nekem *Dr. Pálfalvy Sándor*, az amerikai *Birmingham* városban működő magyar orvosnak házilag előállított és sokszorosított „*Puli*” című lapját. Ebben két olyan sumir írással írt agyagtábláról ad hírt, amelyek feltétlenül érdekelnek minden magyar embert, mert e két agyagtábla írott tartalma a magyar őstörténettel szervesen összefügg.

Ezek az írott agyagtáblák a sumirok egyik legősibb városának, *Urnak* a romjaiból kerültek elő, körülbelül a Kr. e. 3500. esztendőből. Jelenleg a *British Múzeumban* vannak, *Londonban*. Az egyik cserép múzeumi száma 307, a másiké 863. Az egyik egy *Kuth* nevű sumir család jóságállományának fajta- és darabszám szerinti jegyzékét tartalmazza, a másik pedig egy *Bana* nevű családjét. A *Kuth* nevű családnak 216 lova legelt a mezőn s a pásztor 8 kuvasszal vigyázott reájuk, 167 szarvasmarháját 6 komondorral őrizte a gulyás, 620 juhot 2 falkában pedig 3-3 pulikutyával őrizték a juhászok. A *Bana* nevű családnak 72 lova legelt s erre vigyázott 2 kuvasz, 436 darab szarvasmarha volt két legelőn 6-6 komondorral és 2-2 pulival, 840 darab juhot három falkában egyenként 2 komondor és 3 pulikutya őrizt. Az itt említett kuvasz-, komondor- és pulikutyák tehát öt és félezer év időtávolságából azt utatják a jelenkor sok süket magyarjának a fülébe, hogy ők vér szerinti és névszerinti ősei a mai magyarországi, hasonnevű utódaiknak, mert ezek azzal az őstelepes néppel kerültek a Kárpát-medencébe, a jelenlegi hazájukba, Magyarországra, amelyik nép már 5500 évvel ezelőtt is tartotta, nevelte és felhasználta őket, még a *Puratu*, vagyis az *Eufrates* mellett. Ők tehát ugyanazt a népet szolgálták már akkor, amelyik most is szeretettel tartja őket a *Duna-Tisza táján*. Erre más értelmes magyarázat nincs!

De nemcsak az említett kutyák élnek ma is Magyarországon, hanem a két sumir család neve sem halt ki a mai napig Magyarországon. Számos *Kuth*, vagy mai kiejtéssel *Kuthi* család van Magyarországon, e sorok írója is többel találkozott. A *Bana* nevű családról pedig még írásos bizonyítékokat is találtam az *Árpád-kori Oklevéltárunkban*. Pld. a *Hazai Okmánytár* IV. kötetének 88. oldalán az olvasható, hogy a *Vas* megyében működő és a várjarkát visszaperlő bizottság *Szünőse* (Scynse) falvét elvette egy *Bana* nevű embertől, mivel előbb az várbirtok volt. *IV. Béla* királyunk azonban visszaadta neki, mert ő ezt a falut cserében adta *Banának* az *ő Léka* melletti *Velike* nevű örökirtokáért (HO. IV. 88.). *V. István* király 1259-ben *Bana* fia *Páris*-nak *Káld* községben juttatott egy részirtokot (Fej. VII. 3. 39). De az ország különböző helyein ma is vannak *Bana* nevű családok. Gyerekkoromban, a falumban, a Győr megyei *Téten* is volt. Az evangélikus egyház anyakönyvei bővebb felvilágosítást adhatnak.

A sumir nyelvben a kutya neve *kudda*. E szónak a töve: kud, jelentése többek között: „harapás”. A „du” magyarul tevőt, csinálót jelent. *Kuddu*, vagy *kudda*, tehát harapást csinálót, vagy harapós állatot jelent. A magyar kutya szó pedig ennek az ősi *kudda* sumir szónak a könnyebb kiejtés törvénye szerinti egyenes utóda. Említettem már, hogy a lovat a sumirok más néven „*assza*”-nak is nevezték. A kuvasz ősi neve *kuassza*, *kuasz* volt, ami lőőző kutyát jelent, a kumundur pedig a *mundéros*, vagyis a *bundás* kutya. A *puli* meg a *gyerek-kutya*, vagyis a *kistermetű* kutya, amint ma is beszélünk *gyerekklányról*, vagy *gyerekberről* is. *Tobaj* sumir képzésű név, jelentése tó-bő, mai nyelvünkön bő tó, vagyis nagy tó. Ennek a névnek meg is felel, mert közte és *Németújvár* között ma is egy nagy tó van, amit ma *halastónak* neveznek. Tiszta sumir képzésű és származású szó, amint a vele szomszédos *Tarcsa* is. Ugyanez a nép nevezte el őket már az ősidőben.

A szomszédos *Németújvár* már a honfoglalás után épült. Ezt először *II. Géza* királyunk említi meg egy oklevelében 1157-ből (Fej. VII.

5. 117.), amelyben az akkor épült vár tartozékait sorolta el. *Csobjaj*, *Szabolcs* megyei község, ugyanaz a sumiros szerkezet, mint *Tobaj*, csupán a tó mindig nagyobb víz volt, mint a „cso”. Nevének jelentése nagyon érthető, mert mellette folyik a *Tisza* és az ott levő tóból ered a *Fakta*. *Sömjénsuka pusztája* a Győr megyei *Gyármag község* határában van. *Sömjén* a semmilyen, értéktelen szóból származik. Az olyan kaszálot, vagy legelőt hívják *sömjénesnek* *Dunántúl*, amelyben sok a sáros, savanyú fű, amit a marha nem eszik meg. Tiszta sumir képzésű szó. *Somorja* első szótája a „so”, vizet jelent, a másik „mor”, pedig földet, tehát jelentése földes, vagyis sáros víz. Hasonlít a már említett *Szomor* község nevéhez, úgy jelentésre, mint tiszta sumir képzésre vonatkozólag is. *Mor-so* volt az ősi neve a mai *Maros-Somlyónak*, jelentése sáros víz. *Varsány* úgy képzésre, mint jelentésre ősi sumir szó, vonatkozik pedig arra az ősi halászó eszköze-re, amelyet fűzesszóból, vagy később zsinégből fontak. Egy befelé egyre szűkülő úton a hal bele mehetett, de kifelé már nem volt kiút. Nevének jelentése magyarul vízi vár, vagy vízi rekesz. Az ősidőben már kedvelt halászó eszköz volt, amint bizonyítja ezt a nevéből származó községnevek is. Pld. Nagy- és Kisvarsány *Pest* megye, *Varsány Nógrád* és *Veszprém* megye és *Varsád Tolna* megye.

Koronc – Győr megyei község. Igen kevés ember van, aki a nevéét is hallotta. Annnyira félreeső helyen van, hogy minden nagyobb esemény kikerülte. Pedig alig van öregebb falunk nálánál. Neve sumir nyelven elemezve: *Kuruntu*. *Kurun* a sumir ősidőben kenyéret jelentett, a „tu” tevőt, csinálót, termelőt jelent. Nevének jelentése tehát a mostani magyar nyelven, kenyértermő hely. Erre a névre rá is szolgál, mert határának az a része, amely *Rábapátona* felé esik, ahol *Gézaháza* major is van, olyan fekete a föld, mint a *Bácskái*. De hogy lett a kurunból kenyér? A könnyebb kiejtés törvénye szerint. A magánhangzók közül a legnehezebben kiejthető az „ü” és „ú” hang, mert ezek kiformalásához még az ajkak gömbölyű összehúzására is szükség van. Azért idővel az „u”-ból a könnyebb kiejtésű „o” lett, vagyis a kurunból *koron*. Ebből pedig idővel a még könnyebb kiejtésű keren alakult ki, ami lágyítva *kereny* lett. E korból származik a *Kerény*, *Bács* megyei falunk neve. A szó közepén levő nehéz hangzású „r” betűnek a szó végére szorítása után lett a mai kenyér szavunk. Hogy mennyi idő kellett ehhez az átalakuláshoz, nagyon nehéz megmondani. Az előkerült sumir cserepeken még „*kurun*” a kenyér. *Koronná* és *kenyérre* tehát csak jóval később, a *Kárpát-medencében* alakult át. Kr. e. a 2500-ik év körül a rézkorszaknak úgynevezett *Péceli szakaszában* már

földművelés, kenyérmagtermelés volt hazánkban. Tehát e szónak kenyérré átalakulása csak ott a Kárpát-medencében mehetett végbé. A kenyér szó írásos nyomára először egy 1210-ben kiadott oklevélben akadtam. A győri káptalan intézkedett ebben a *Kenyeri* nevű pusztája körül lakó *Bakony-örök* ügyében, akik a *szenmtároni apátság* varsányi és lázi-i népeit háborgatták. (*Pannonhalmi Oklt*: 1. 619.) *Koronc* mellett folyik egy középnyagyságú folyó. A nevéét a környező nép folyása egész hosszában „*Marcó*”-nak hívja, de hivatalosan *Marcal* a neve. A forrásnál levő falut már *Szent István* is *Marcalfó* néven adta a veszprémi egyháznak (Fej. 1. 289.). Pedig ősi neve *Marcó* lehetett, mert így van értelme sumir nyelven. „*Mor-tu*” annyit jelent, mint sarat csináló, szóval földes, iszapos víz. Úgy vélem, hogy a *Marcal* nevet a rómaiak adták ennek a folyónak valamelyik *Marcellus* emberükről. De a nép nem vett tudomást semmi ilyen elkeresztelésről és úgy mondta a nevéet tovább, ahogy őseitől hallotta, amint mondja ma is. (*Vas megyében található Marcaltó nevű község, Veszprém megyében, Veszprémtől nem messze pedig Márkó nevű község. A szerk.*)

Még csak egy sumir örökségről emlékezem meg, mert ennyi példa után a jóhiszemű olvasó meggyőződhetett állításom igazáról: a macacs kétkedőket és a mindennek ellentmondókat úgy sem lehet meggyőzni. Olyan ősi szitkozódó kifejezést idézek, amelyet még ma is sumir nyelven mondanak Magyarországon. Ez pedig így hangzik: „*Gézungúz gazember*”. Hallottam e nem dicsőítő kifejezést *Dunáninnen*, *Dunántúl*, a *Felvidéken* és *Erdélyben* egyaránt. A mai magyar ember a harmadik szót megérti belőle, de nem helyesen értelmezi már, mert azt hiszi, hogy a *gazember* szóban a *gaz*hoz való hasonlítás azért sértő és lealázó, mert az egy ártalmas, tehát hasznatlan gyomnövénynek a neve, amely tönkreteszti az értékes és hasznos növényeket.

A sumir nyelvben a „*gaz*” gyilkost jelent. Az a gyomnövény is azért kapta a *gaz* nevet, mert megöli a nemes növényt. A *gáz*, vagy *giz* szóból pedig az elmúlt pár ezer év alatt kézz lett a könnyebb kiejtés törvénye szerint, a *gáz* pedig *gúzs-ra*, *bilincsre* változott. Tehát ez az ősi sumir címzés a mai nyelvünkön „*kezén* megkötözött, vagyis kötőnivaló gyilkost” jelent. Hát, ami azt illeti, sumir őseink sem voltak válogatásosak a címek osztogatásában, különösen, ha megharagudtak.

De van egy ősi dalfoszálányunk is sumir nyelven. Az ősi *Sárközben* a leánykák még ma is énekelik ezt a versenkint ismétlődő dalt: „*él-e, dudál-e, rózsám szeret-e?*” Az „*al*” sumir szó magyarul az élni igét jelenti. A „*du*” szintén sumir szó, magyarul hangot jelent. *Duda* – hangzó szerszám, dúdol, vagy dudál annyi, mint hangot ad, énekel, vagy beszél. Tehát az ősi sumir hangfoszálány mai nyelvünkön így adható vissza: *él-e, beszél-e?* Tehát ezek az ősi és ma is élő emlékfoszálányok mind azt igazolják, hogy az őstelepes magyar nép sumirokon volt, mert kétségkívül tény, hogy csak annak az ősi népek lezármazóival és utódaival együtt maradhattak meg azok az ősi szavak. *Koronc*ó nevet is annak a *Marcal* parti kis falunak csak sumirokon nép adhatott még akkor, amikor a kenyéret *koronnak* nevezték.

De ez a nép egyfolytában, megszakítás nélkül ottmaradt az idők változásain akkor is, amikor a nyelv törvénye a *koronból* kenyéret alakított. Érdekes azonban az, hogy az ősnép kenyéretnek a neve idők folyamán változott és alakult, de a telephelyének neve megmaradt még abban az ősi alakban, mikor a kenyéret *koronnak* nevezték. Ezért őriznek a helynevek évezredek múltat. Tehát az azokból való következtetés nem helytelen és nem is téves.

(folytatjuk)